skaraborgs kommunalförbund

Strategi Nätverksstaden Steg 1
EN ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING

juni 2025

Medfinansieras av Europeiska unionen

skaraborgs kommunalförbund

STRATEGI NÄTVERKSSTADEN PROJEKT STEG 1 - *EN ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING*

Bakgrund och syfte

Skaraborg befinner sig i en både dynamisk och utmanande tid där stora etableringar, omställning och andra processer äger rum parallellt. För att möta de mångfacetterade behoven behöver delregionens aktörer hjälpas åt att lägga ett komplext pussel av insatser på olika nivåer. Det kräver nya arbetssätt och fördjupad samverkan på flera plan.

Strategi Nätverksstaden Skaraborg har gjort det möjligt för Skaraborgs aktörer att produktivt och koordinerat ställa om till ett mer hållbart Skaraborg och samtidigt nå målen i *DRUS 2030* och *Skaraborgs kulturplan 2030*. Projektet *Nätverksstyrning, digitala modeller och kulturell infrastruktur i Skaraborg – Steg 1* är det första steget i att ta sig an hela strategin.

Syftet med projektet har varit att utifrån strategin söka vägar för effektiv och koordinerad samhandling mellan Skaraborgs 15 kommuner. Projektet har varit uppdelat i följande parallella arbetspaket:

- Arbetspaket 1: nätverksstyrning
- Arbetspaket 2: digitala modeller
- Arbetspaket 3: kulturell infrastruktur

Projektet har genomförts av Skaraborgs kommunalförbund tillsammans med Skaraborgs kommuner och parterna Högskolan i Skövde och Västra Götalandsregionen. Med kunskap från dessa arbetspaket kan paketen, tillsammans och var för sig, nu tas vidare med fortsatt arbete.

Tre delar – en helhet

De tre arbetspaketen utgör distinkt olika områden men är vid en närmare anblick också tydligt sammanlänkade med varandra. Tillsammans lägger de en bred grund för Skaraborgs fortsatta utveckling.

För att en fördjupad samverkan på Skaraborgsnivå ska få önskad effekt behövs former för utvecklad nätverksstyrning. Inom ramen för *Arbetspaket 1* har första steget tagits mot att skapa former för framgångsrik nätverksstyrning samt enas om en nätverksstyrningsmodell. Tanken är att en sådan modell på sikt ska användas för att mobilisera resurser, ge mandat och säkerställa kompetens för att ställa om Skaraborg enligt gemensamma mål.

En annan betydelsefull förutsättning för samverkan, inte minst inom samhällsplanering, är gemensamma digitala modeller. Dessa modeller kan forma en gemensam kunskapsbas för att exempelvis samla och tydliggöra beslutsunderlag, synliggöra målkonflikter och testa samt analysera olika vägval. Inom ramen för *Arbetspaket 2* har första steget tagits för att utforma sådana modeller. Modellerna är tänkta att användas som stödjande verktyg för beslutsfattare, tjänstepersoner och forskare kring regional utveckling och beslut på kommunal och mellankommunal nivå.

Att samverka kring kulturell infrastruktur för att stärka Skaraborgs attraktivitet är en av många delar i den omställning som Skaraborg står inför. Det är också ett exempel på område där kommunerna kan fördjupa sin samverkan genom nätverksstyrning och digitala modeller. Inom ramen för *Arbetspaket 3* har det tagits ett första steg för att möjliggöra gemensam planering av delregionens kulturella infrastruktur.

Det arbete som har genomförts inom projekt Steg 1 innebär med andra ord att Skaraborg har tagit ett samlat grepp och lagt en bred grund för att fördjupa samverkan på olika nivåer. Projektet har skapat förutsättningar för fördjupande reflektioner kring både helhet och enskildheter. Det har också lagt en grund för metoder, strukturer och styrsystem som är tänkta att bli en del av Skaraborgs kommunalförbunds ordinarie verksamhet. Här finns det nu goda möjligheter att arbeta vidare på allt från systemnivå till lokal nivå – från de allra mest övergripande frågorna om hur vår gemensamma styrning ska se ut, till konkreta idéer om hur den kulturella infrastrukturen kan stärkas.

Projektet har dessutom lett till att det förts omfattande interna samtal om strukturer, styrning, resurstilldelning med mera. Dessa samtal passar även väl in i ett pågående utvecklingsarbete kallat *Framtidens Förbund*, där förbundsdirektör och ledningsgrupp utvecklar både organisation och processer. Detta har förtydligats och förenklats ytterligare med en avslutande insats med Martin Sande inom Arbetspaket 1.

Aktiviteterna inom projektet kommer på olika sätt att bidra till förändrade arbetssätt och nya överenskommelser. Resultaten från projektet i sig kommer att användas som beslutsunderlag inför fortsatt arbete i flera delar.

Arbetspaket nätverksstyrning

Det här arbetspaketet har fokuserat på att utforska hur utvecklad nätverksstyrning skulle kunna öka Skaraborgskommunernas gemensamma kapacitet att möta och lösa de utmaningar som kommunerna tillsammans står inför. Arbetet har resulterat i ett samlat kunskapsunderlag kring dessa frågor, samt till konkreta förslag på möjliga vägar framåt.

Det samlade underlaget från detta arbetspaket ger goda förutsättningar att utveckla metoder och arbetssätt som ytterligare stärker samverkan inom Skaraborgs kommunalförbund och kommuner. Det arbetet fortsätter efter projektets slut.

skaraborgs kommunalförbund

Arbetspaket digitala modeller

I detta arbetspaket har fokus legat på att utforska digitala modellers potential som stöd för strategisk planering och beslutsfattande. Arbetet har gett viktiga insikter om hur modeller kan användas för att visualisera komplexa samband, testa framtidsscenarier och stödja samverkan över organisatoriska gränser. Arbetet har sammanställts i en rapport, vars innehåll sammanfattas i det här dokumentet.

Resultatet visar att det finns starka förutsättningar för att utveckla ett modellbaserat arbetssätt som stödjer arbetet med regional utveckling i Skaraborg. Det finns också vissa utmaningar. För att realisera den potential som finns krävs ökad teknisk kompetens, tydliga projektstrukturer, politisk förankring och långsiktig finansiering.

Arbetspaket kulturell infrastruktur

I detta arbetspaket har fokus legat på kulturens förutsättningar i Skaraborg idag och hur det framtida behovet ser ut. Initiativen inom arbetspaketet har resulterat i en gemensam nulägesbild och en tydlig viljeriktning att stärka den kulturella infrastrukturen över tid – genom samverkan, gemensam planering och fortsatt lärande.

Det finns redan idéer till aktiviteter och projekt på kommunal och delregional nivå för att utveckla den kulturella infrastrukturen. Dessutom har de nya kunskaperna fött tankar på nya arbetssätt och på möjligheter till samverkan för ett resurseffektivt och stärkt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter i Skaraborg.

En långsiktig plan för kulturens utveckling är viktig, liksom att vara flexibel och anpassa planen efter förändrade förutsättningar och behov. Skaraborgs kommunalförbund och dess kommuner behöver komma överens om i vilka etapper Skaraborgs tillväxt kan ske och hur investeringarna kan tänkas fördelas över delregionen.